

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petiti-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krone, za četrt leta 2 kroni; ista naj se pošilja Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Nemški Miheljni ali poglavje o novi slovenščini in novi nemščini.

„Oj zlati vek zdaj Slovincem pride“, vzkliknil sem večkrat, ko sem čital, kako velikansko zanimanje je nastalo v zadnjem času med nemčurji za naš književni jezik, takozvano „novoslovenščino“. Od celjskega slavno znanega veleuma Pommerja (najnesposobnejšega nemškega poslanca), ljubljanskega Luckmanna in sodrugov, koroških učenjakov tretjega deželnega jezika, do zadnjega Štajercijanca v kaki predmestni žganjariji, vse, vse se je začelo zanimati ter celo vpajati v našo milodonečo pismeno slovenščino.

Proučili so ti ljudje „novoslovenščino“ seveda do zadnje pike na „i“ ter kljuko na „z“, in prišli so ti bedaki do gorostanskega zaključka, da naše prosto ljudstvo „novoslovenščine“ sploh ne ume.

Budalost teh trditvev dokazovati bilo bi odveč, pa tudi brezuspešno. Po nosu jim daje dejstvo, da so slovenski časniki, ki so vsi pisani v književni slovenščini, prodri do zadnje hribovske koče, a se verdar nihče ne pritožuje, da jih ne ume. Tudi prijatelj „Štajerc“ se je mora posluževati, izvzemši nekaj spak in germanizmov, če hoče, da ga njegovi šnopsarski bralci umejo. Seveda „Štajercova“ slovenščina ni vzorna.

Najbolj pa te učenjake udari po zobeh dična naša „Družba sv. Mohorja“, katera razpošilja leto za letom tisoče in tisoče knjig, pisanih v pravilnem slovenskem jeziku, katere ljudstvo vendar umeje, ker drugače ne bi tako pridno segalo po njih ter jih prebiralo.

Da se vsak književni jezik razločuje od narečij, to ve pri nas vsak ljudskošolski učenec, samo nemški Miheljni in posili Miheljni tega ne vedo ali pa nočejo vedeti. Neki samouk laškega jezika, ki pa književno laščino govori in piše boljše kakor marsikateri Italijan, pripovedoval mi je, da mu njegova laščina malo pomaga, ko pride v Trst, ker se v Trstu govori večinoma le neko narečje.

No, le poslušajmo, kakšno „visoko novo-nemščino“ govore Goranji Štajerci, Korošci, Tirolci itd.

Zanimivo je čitati, kar pravi najboljši in najduhovitejši poznavalec alpskih nemških prebivalcev, kateri jim je opisal srce in obisti ter se vglobil v njihovo celo duševno in materialno življenje kakor še nihče pred njim, slavni nemški pisatelj P. K. Rosegger. V knjigi „Bergpredigten“ na strani 17. pravi ta: „Tudi v govorici se kmet atrogo drži starih oblik. Nova visoka nemščina mu zveni po ušesih kakor kak tuj jezik, skoraj ravno jeta tako rakoč vzrastel iz nje-govih narečij.“ Tedaj, da se nemški književni jezik zdi alpskemu kmetu skoraj kakor kak tuj jezik, tega ti učenjaki ne vidijo ali prav-zaprav nočejo videti, našo književno slovenščino, katero pa ume vsak, ki zna količkaj čitati, pa proglašajo za prostemu ljudstvu neumljivo! Če

takozvane „uradne slovenščine“, kakršna se pojavlja v zadnjem času pri naših nemškonacionalnih uradnikih, nihče ne ume, to se ne sme pripisovati na rovaš književne slovenščine, ampak nevednosti in nemarnosti nemških uradnikov.

Vzrok trditvam, da prosto ljudstvo književne slovenščine ne ume, je tedaj v prvi vrsti hudebnost, potem pa nevednost.

Odkod pa zajema nemško občinstvo svoje znanje o drugih narodih, posebno o Slovanih? Iz nadto nemško pisanih knjig in časopisov. Kaj vse se je mogoče iz teh naučiti, za to izmed mnogih samo dva izgleda.

V Berlinu (tedaj po nemškem mnenju v ognjišču vse znanosti in kulture) izhaja „moder-ni-llustrovan tediak za zabavo in pouk“, kateri je nedavno prinesel podobe v narodni noši; Deklica iz Serajeva v Galiciji. V tem listu za po-uk pripoveduje se tudi, da pri Benetkah tečejo reke iz morja v suho zemljo.

Al. Svetina v Mietsdorfu (?) pri Omureku in Gottfried Schreier v Sternbergu na Moravskem sta izdala za nemške šole učno knjigo za zemljepisje, v kateri delita narodnosti v Avstriji takole: 1. Nemci (seveda), 2. Slovani ali Čehi, 3. Slovenci na Kranjskem, Hrvaškem in Slavoniji in na Spodnjem Štajarskem, 4. Poljaki, 5. Madjari, 6. Italijani na južnem Tirolskem, v Istri in Dalmaciji, 7. Rusini, 8. Srbi v Bosni in Hercegovini. Hrvatov ta učenjaka niti ne poznata, Slovani so samo Čehi, a Slovenci, ki stanujejo razun na Kranjskem in Sp. Štajarskem tudi po Hrvaškem in Slavoniji, govore bogve kakšen, najbrž madjarskemu soroden jezik. Istru, Trst in Dalmacijo so seveda popolnoma italijanski ter popolnoma zreli za kakega Humberta ali Emanuela. Take budalosti se poučujejo v avstrijskih ljudskih in meščanskih šolah.

Če že v Berlinu pišejo neumnosti o naših razmerah, se ni toliko čuditi, a da ta dva avstrijska možaka-učenjaka, katerih eden je ljudski, drugi pa meščanski učitelj, skvasita tako kolo bocijo, je čudno, a tudi predrzno, če ne nesramno.

In ker se take modrosti po ceni prodajajo po časnikih in šolskih ter drugih knjigah, in ker avstrijska vlada dovoli, da se take brez-sramnosti učijo tudi v javnih šolah s knjigami, katere je vlada sama odobrila, ni čudno, če nemški Mihelji vkljub vsaj dozdevni učenosti ostane — le Mihelji, ki o Slovincih in novi slovenščini ima take nazore, kakor mu jih vcepijo naši nemčurji.

Seveda naši vladi in njenim pritisklinam so taki ljudje — avtoritete, zato se tudi ni čuditi, da smo tam — kjer smo.

Opomba uredništva. Prav izborna je nemške laži o jeziku koroških Slovincov zadnjič v državnem zboru bičal naš poslanec dr. Ploj. Hvala Bogu pa, da ima laž kratke noge in da pri slovenskem ljudstvu razun pri šnopsarskih Štajercovcih take neumne trditve o nerazumljivosti pismene slovenščine ne najdejo več po-sluba. Nemški razum pa že davno peša — mi zato ne moremo.

Celjske in štajarske novice.

(Pozor!) Jutri zvečer je občni zbor celjskega pevskega društva. Občinstvu je znana dalekosežna važnost delovanja tega društva. Njega zlasti dramatične prireditve so skoro edina vez naših narodnih čet iz Celja in provincije. Če bi to društvo opesalo, bi to za narodno stvar bilo bolj usodno, nego si more kdo misliti. Razmere so pa postale take, da bode stvar šla urno — navzdol, ako ne boste izpregledali in kmalu prišli do spoznanja, da tudi pri tem našem važnem društvu velja načelo, da brez nič ni nič. Zahtevamo torej, da pridete k jutrnemu občnemu zboru, da se po vsestranskem premotrenju razmer določijo koraki, ki bodo društvo v pešajočih razmerah zopet dvignili ne le na stopnjo sijaja, katero je to društvo nekoč že doseglo, ampak isto oborožili z novim orožjem, ki bode ustrezalo našim čimdalje bolj razvitim intelektualnim potrebam. Da se torej na bode kdo z nevednostjo izgovarjal, naznamimo mu tem potem prav razločno, da je jutri zvečer ob pol deveti uri občni zbor celjskega pevskega društva, ob enem pa, da je vsakega narodnjaka dolžnost istega se udeležiti.

(Valvazorjev trg št. 15.) Reči moramo, da se nismo motili, ko smo trdili, da bode ta igra ugajala našemu občinstvu. In res dvorana „Narodnega doma“ je bila polna, popolnoma razpredana. Pripomnimo naj tudi, da je bilo občinstvo še dokaj točno, da ni bilo treba predolgo čakati z začetkom. Igra sama sicer nima bogve kake vrednosti, a hitro se menjajoči posamezni prizori vzbujajo dovolj smeha. Za prireditve te igre je treba dobrih, izkušenih igralcev, ki se znajo uživati v svoje vloge, in priznati moramo našemu igralnemu osebju, da je izvršilo svojo nalogo prav častno. Glavna oseba, okrog katere se vrti cela stvar, ali pravzaprav, ki zmeša celo stvar, je postrešček Vid Dermota; okrog njega se razvrste trije zaljubljeni parčki: Anica (gca. Kokoljeva) in Vrabeo (g. Pašalek), Julija (gca. Anka Vrečerjeva) in Jarec (g. Meglič), Emilija (ga. Ekarjeva) in Ciril Trnek (g. dr. Stiker). Anica hči čevljarskega mojstra Svitoslava Smole (g. Salmič) bi morala vzeti Teoderja Bunko (g. dr. Kukovec, posestnika štirih hiš, človeka ki ima srce samo za svojo pipo in povišanje najemnine. Ciril se je na železnici seznanil a svojo damo, katera stanuje v isti hiši kakor Smola. Dermota meneč, da je ta neznanka Anica, pri pelje Jarca in Cirila k Smoli, kar je povod celi zmešnjavi. V stanovanju bankirja Trneka (g. Pohar) se stvar še bolj zaplete, a končno se po-jasni, da Ciril ni zasledoval Anice, temveč Emilijo. Končno se vse zmote razrešijo in vsi trije parčki obhajajo zaročo, le Banka in Dermota ostaneta brez neveste. — Igra je bila takorekoč prva v letošnji sezoni in reči moramo, da je „Celjsko pevsko društvo“ vzlic temu, da je izgubilo tekom letošnjega leta dokaj dobrih svojih moči, zopet pokazalo, da je ostalo v svojih prireditvah na oni stopnji dovršenosti, kakor je bilo prejšnja leta, kar je v prvi vrsti zaslugu društvenega predsednika g. Salmiča. Da bi ga posebej hvalili, ni potrebno, saj kdor ga je enkrat videl na odru ve, kaj je g. Salmič našemu narodnemu gledališču. Gca. Kokoljeva, stara naša

znanka na našem odru, je bila prav ljubka Anica, vsa čast ji. Goc. Vrečerjeva je podala ravopkar iz penzionata došlo Julijo kar najbolje in želimo le, da bi jo tudi v bodoče videli na našem odru ne samo kot pevko, kakor večinoma doslej, temveč tudi kot igralko, kakor v nedeljo. Manjši ulogi ste imeli gos. Miciha Wresnikova in ga. Ekarjeva, ki ste bili popolnoma na svojem mestu. Ciril in Jarec sta bila, kakor vedno, izborna. Bunka in Jarec sta bila, kakor vedno, izborna.

586

(Radi preziranja slovenščine pri štajarskih porokih sodišču) je videni naš državni vsa čast ji. Goc. Vrečerjeva je podala ravopkar iz penzionata došlo Julijo kar najbolje in želimo le, da bi jo tudi v bodoče videli na našem odru ne samo kot pevko, kakor večinoma doslej, temveč tudi kot igralko, kakor v nedeljo. Manjši ulogi ste imeli gos. Miciha Wresnikova in ga. Ekarjeva, ki ste bili popolnoma na svojem mestu. Ciril in Jarec sta bila, kakor vedno, izborna. Bunka in Jarec sta bila, kakor vedno, izborna.

(Radi preziranja slovenščine pri štajarskih porokih sodišču) je videni naš državni vsa čast ji. Goc. Vrečerjeva je podala ravopkar iz penzionata došlo Julijo kar najbolje in želimo le, da bi jo tudi v bodoče videli na našem odru ne samo kot pevko, kakor večinoma doslej, temveč tudi kot igralko, kakor v nedeljo. Manjši ulogi ste imeli gos. Miciha Wresnikova in ga. Ekarjeva, ki ste bili popolnoma na svojem mestu. Ciril in Jarec sta bila, kakor vedno, izborna. Bunka in Jarec sta bila, kakor vedno, izborna.

(Radi preziranja slovenščine pri štajarskih porokih sodišču) je videni naš državni vsa čast ji. Goc. Vrečerjeva je podala ravopkar iz penzionata došlo Julijo kar najbolje in želimo le, da bi jo tudi v bodoče videli na našem odru ne samo kot pevko, kakor večinoma doslej, temveč tudi kot igralko, kakor v nedeljo. Manjši ulogi ste imeli gos. Miciha Wresnikova in ga. Ekarjeva, ki ste bili popolnoma na svojem mestu. Ciril in Jarec sta bila, kakor vedno, izborna. Bunka in Jarec sta bila, kakor vedno, izborna.

(Radi preziranja slovenščine pri štajarskih porokih sodišču) je videni naš državni vsa čast ji. Goc. Vrečerjeva je podala ravopkar iz penzionata došlo Julijo kar najbolje in želimo le, da bi jo tudi v bodoče videli na našem odru ne samo kot pevko, kakor večinoma doslej, temveč tudi kot igralko, kakor v nedeljo. Manjši ulogi ste imeli gos. Miciha Wresnikova in ga. Ekarjeva, ki ste bili popolnoma na svojem mestu. Ciril in Jarec sta bila, kakor vedno, izborna. Bunka in Jarec sta bila, kakor vedno, izborna.

javnega miru in reda naklonjeni z dušo in srcem. Zato si ne moremo kaj, da ne bi javno pohvalili onega gospoda „redarja“, ki je imel 10. t. m. okrog 11. ure ponoči službo v rotovski ulici, za silo bi tudi vedeli povedati številko, kajti moč je opravljal svojo službo tako vestno, da je ulico od gostilne pri „anglu“ pa do mitnice premeril ne samo po dolgoti, temveč tudi po širokosti od enega konca do drugega sicer nekoliko ne

po navadi delajo pijanci, da bi bilo redarstvo moralo posredovati. Slavni mestni magistrat bi pa prosili, da bi morda blagovolil izdati po sebnu pivska navodila za mestne redarje in sicer za vsakega ad personam, da bi le-ti bolje vedeli, koliko smejo piti, da so še sposobni za

lovanje pri rešitvi življenja in imetja svojega bližnjega, ako je isto v nevarnosti. Prostorovnja požarna bramba žali v tem oziru napovedovati in si omisliti, ne za sebe, ampak za svoje bližnje in daljnje sosedo, moderno parno brigalno, katere naj bode pripravljena moč in dan za napešni boj zoper ogenj. Ker pa je tak stroj jako drag in požarna bramba pa se razpolaga s premoženjem, shranimo se do vseh možnih previdnosti, da se ne zgodi, da bi se v

vemo, da so dandanes prošnje za razpisne prispevke že kar na dnevnom redu, toda to nas ne plaši, da ne bi apelirali i mi na dobrotinstvo naših sodeželanov brez izjeme stann in narodnosti, ker smo si v svesti, da apelujemo na ljubezen do bližnjega, za katero so ravno ga

lovanje pri rešitvi življenja in imetja svojega bližnjega, ako je isto v nevarnosti. Prostorovnja požarna bramba žali v tem oziru napovedovati in si omisliti, ne za sebe, ampak za svoje bližnje in daljnje sosedo, moderno parno brigalno, katere naj bode pripravljena moč in dan za napešni boj zoper ogenj. Ker pa je tak stroj jako drag in požarna bramba pa se razpolaga s premoženjem, shranimo se do vseh možnih previdnosti, da se ne zgodi, da bi se v

lovanje pri rešitvi življenja in imetja svojega bližnjega, ako je isto v nevarnosti. Prostorovnja požarna bramba žali v tem oziru napovedovati in si omisliti, ne za sebe, ampak za svoje bližnje in daljnje sosedo, moderno parno brigalno, katere naj bode pripravljena moč in dan za napešni boj zoper ogenj. Ker pa je tak stroj jako drag in požarna bramba pa se razpolaga s premoženjem, shranimo se do vseh možnih previdnosti, da se ne zgodi, da bi se v

lovanje pri rešitvi življenja in imetja svojega bližnjega, ako je isto v nevarnosti. Prostorovnja požarna bramba žali v tem oziru napovedovati in si omisliti, ne za sebe, ampak za svoje bližnje in daljnje sosedo, moderno parno brigalno, katere naj bode pripravljena moč in dan za napešni boj zoper ogenj. Ker pa je tak stroj jako drag in požarna bramba pa se razpolaga s premoženjem, shranimo se do vseh možnih previdnosti, da se ne zgodi, da bi se v

(Požarna bramba v Z...

lovanje pri rešitvi življenja in imetja svojega bližnjega, ako je isto v nevarnosti. Prostorovnja požarna bramba žali v tem oziru napovedovati in si omisliti, ne za sebe, ampak za svoje bližnje in daljnje sosedo, moderno parno brigalno, katere naj bode pripravljena moč in dan za napešni boj zoper ogenj. Ker pa je tak stroj jako drag in požarna bramba pa se razpolaga s premoženjem, shranimo se do vseh možnih previdnosti, da se ne zgodi, da bi se v

lovanje pri rešitvi življenja in imetja svojega bližnjega, ako je isto v nevarnosti. Prostorovnja požarna bramba žali v tem oziru napovedovati in si omisliti, ne za sebe, ampak za svoje bližnje in daljnje sosedo, moderno parno brigalno, katere naj bode pripravljena moč in dan za napešni boj zoper ogenj. Ker pa je tak stroj jako drag in požarna bramba pa se razpolaga s premoženjem, shranimo se do vseh možnih previdnosti, da se ne zgodi, da bi se v

lovanje pri rešitvi življenja in imetja svojega bližnjega, ako je isto v nevarnosti. Prostorovnja požarna bramba žali v tem oziru napovedovati in si omisliti, ne za sebe, ampak za svoje bližnje in daljnje sosedo, moderno parno brigalno, katere naj bode pripravljena moč in dan za napešni boj zoper ogenj. Ker pa je tak stroj jako drag in požarna bramba pa se razpolaga s premoženjem, shranimo se do vseh možnih previdnosti, da se ne zgodi, da bi se v

lovanje pri rešitvi življenja in imetja svojega bližnjega, ako je isto v nevarnosti. Prostorovnja požarna bramba žali v tem oziru napovedovati in si omisliti, ne za sebe, ampak za svoje bližnje in daljnje sosedo, moderno parno brigalno, katere naj bode pripravljena moč in dan za napešni boj zoper ogenj. Ker pa je tak stroj jako drag in požarna bramba pa se razpolaga s premoženjem, shranimo se do vseh možnih previdnosti, da se ne zgodi, da bi se v

lovanje pri rešitvi življenja in imetja svojega bližnjega, ako je isto v nevarnosti. Prostorovnja požarna bramba žali v tem oziru napovedovati in si omisliti, ne za sebe, ampak za svoje bližnje in daljnje sosedo, moderno parno brigalno, katere naj bode pripravljena moč in dan za napešni boj zoper ogenj. Ker pa je tak stroj jako drag in požarna bramba pa se razpolaga s premoženjem, shranimo se do vseh možnih previdnosti, da se ne zgodi, da bi se v

lovanje pri rešitvi življenja in imetja svojega bližnjega, ako je isto v nevarnosti. Prostorovnja požarna bramba žali v tem oziru napovedovati in si omisliti, ne za sebe, ampak za svoje bližnje in daljnje sosedo, moderno parno brigalno, katere naj bode pripravljena moč in dan za napešni boj zoper ogenj. Ker pa je tak stroj jako drag in požarna bramba pa se razpolaga s premoženjem, shranimo se do vseh možnih previdnosti, da se ne zgodi, da bi se v

lovanje pri rešitvi življenja in imetja svojega bližnjega, ako je isto v nevarnosti. Prostorovnja požarna bramba žali v tem oziru napovedovati in si omisliti, ne za sebe, ampak za svoje bližnje in daljnje sosedo, moderno parno brigalno, katere naj bode pripravljena moč in dan za napešni boj zoper ogenj. Ker pa je tak stroj jako drag in požarna bramba pa se razpolaga s premoženjem, shranimo se do vseh možnih previdnosti, da se ne zgodi, da bi se v

(Požarna bramba v Z...

skega mestnega redarstva, ki kaže vedno posebno ljubezen do celjskih Slovencev, namreč v tem oziru, da jih ob vsaki priliki skuša spraviti na varno, pa naj si bo že potrebno ali tudi ne, n zato smo tudi mi slavnim čuvajem celjskega

imetje, njih bližnji, njih prijatelji. Da pa morejo pozarne brambe svojih nalogi in svojem poklicu bili kos, je neobhodno potrebno, da so opremljene z najboljšim in vsem zahtevam ustreznimi gasilnim orodjem, ako hočejo napešno de

lovanje pri rešitvi življenja in imetja svojega bližnjega, ako je isto v nevarnosti. Prostorovnja požarna bramba žali v tem oziru napovedovati in si omisliti, ne za sebe, ampak za svoje bližnje in daljnje sosedo, moderno parno brigalno, katere naj bode pripravljena moč in dan za napešni boj zoper ogenj. Ker pa je tak stroj jako drag in požarna bramba pa se razpolaga s premoženjem, shranimo se do vseh možnih previdnosti, da se ne zgodi, da bi se v

(Iz Sevnice) nam pišejo: V slovenskih in tudi drugih listih se je poročalo, da sta sevniki pismonoša Jeler in Božičeva dekla skrajno smu

ljiva, da sta ponaredila poštno nakaznico za 700 K z namenom oslepariti poštno upravo za ta znesek. Nočemo segati v tir preiskave, pač pa naj pripomnimo, da so vsi Sevnčanje razen morda par oseb one vrste, ki vidijo v vsakem Slovincu lopova, mnenja, da je Jeler popolnoma nedolžen. Kako bi tudi mogel slepariti z nakaznico, saj jo je sprejel od poštarice, ko je bila že vknjižena s 700 K. Jeler jo je potem izročil Božiču, kakor vsako drugo poštno pošiljatev. Jeler je Slovenec in kot tak je nekaterim trn v peti. Zato je tudi pričakovati, da se bo od znane strani delalo z vsemi močmi na to, da se krivda zvrne nanj. Upajmo, da se sodišču posreči dobiti pravega krivca, da nedolžni ne bodo po kriyem trpeli.

(Učitelji, kje ste?) Tako smo se vprašali zadnjo nedeljo pri petem rednem zborovanju učiteljskega društva za brežiški in sevnški okraj, ko je bila komaj tretjina društva pripadajočega učiteljstva pričujoča. To zborovanje je bil trpek dokaz, da se učiteljstvo premalo pobriga za svoje interese — za svojo dolžnost. Vsak stan se druži v društva, le pri učiteljstvu jih je menda mnogo mnenja, da človek sam najlažje eksistira. Ali, dragi tovariši, naš sveti stan je težaven, in treba je zanj delovati z združenimi močmi, da dosežemo prave uspehe, in naša učiteljska društva imajo pred vsem drugim to za svojo nalogo. Ali te ne kliče torej tvoja dolžnost v našo sredo? In kadar kliče dolžnost, vtihniti morajo vsi pomisleki. Zato pa dragi tovariši tovarišice, pri prihodnjem zborovanju ne smejo biti Vaša mesta prazna! Kar se tiče zborovanja samega, moramo reči, da je bilo baš to zborovanje prav zanimivo in prijetno, ker obravnavale so se pri posameznih točkah prav važne stvari, tičoč se šole. Le žal, da se tega vžitka ni več učiteljev udeležilo.

(Okrajna cesta Sv. Lenart v Slov. goricah-Sv. Jurij-Sv. Jakob v Slov. goricah) se je letošnjo jesen dodelala do Sv. Jurija. Upa se, da bo delo tekom štirih let do Sv. Jakoba v Slov. gor. končano.

(Velika nedelja.) Gospod nadučitelj Košar nas prosi, naj objavimo, da dopis v „Stajercu“ od 13. decembra t. l. pod naslovom „Velikanedelja“, tičoč se tukajšnjih šolskih razmer, od njegove strani niti ni pisan, niti inspiriran. Sploh ni z njim ali z imenovanim listom v nikaki zvezi.

(Z „Domovino“, za domovino!) „Lastna hvala, cena mala“ pravi pregovor. Toda če pri obdobju sledeče vrstice, to ni hvalisanje, ampak vstrežemo le želji dopisiljalca. Naše zadoščenje in naša slast je le napredek naroda. Piše se nam torej: V odborovi seji bralnega društva „Edinost“ pri Sv. Juriju v Slov. gor. z dne 6. decembra t. l. se je sklenilo, da se društvo z ozirom na neustrašeno in požrtvovalno bojevanje za našo narodno stvar naroči z Novim letom na „Domovino“. Društvo s tem le pokaže, da se zaveda svojih dolžnosti. Tam, kjer sovražnik hoče vdreti v naše vrste, tja moramo hiteti vsi, pomagati in odbijati sovraga, ne pa čakati doma za pečjo, dokler ne pride na nas vrsta in nas sovražnik požene iz toplega gnezda. Slovenci! Ako še imate kaj ljubezni do svoje svete narodne stvari, okle nite se „Domovine“, ki res z občudovanja vredno neustrašenostjo in brezobzirnostjo bije, tepe, suva, brca po naših zakletih sovražnikih, ki nam ne le ne pustijo naših narodnih pravic, ampak nas hočejo popolnoma ugonobiti. Izmed slovenskih listov je menda „Domovina“ edina, ki spoznavši našega pravega in edinega sovražnika — Nemca — ne glede na strankarstvo, ki ga doprinaša liberalizem, klerikalizem in kar je še enakih „izem“, zvesto in vztrajno brani ljudstvu najdražjo svetinjo: njega narodnost! Ko bi vsi slovenski listi tako odločno nastopili kakor „Domovina“, izginila bi že davno največja sramota Slovencev v tem veku, že to iko časa izhajajoči „Stajerc“. Pa tudi „ti zgornji“ ala Körber, Gleispach, e tutti quanti bi se ne upali s Slovenci tako pometati, kakor se to godi sedaj. Skratka, komur je še kaj do tega, da ne zlezemo popolnoma pod tujevo peto, naj se drži gesla: z „Domovino“, za domovino!

Društveno gibanje.

(Slov. pevsko društvo „Vranska Vila“ na Vranskem) izvolilo si je pri svojem običnem zboru sledeči odbor: Dr. Ferdo Kunej, predsednik; Matija Sevnik, podpredsednik; Ivan Kramar, pevovodja; Ivan Jakše, tajnik; Rudolf Vrabl, blagajnik; Ivan Golob, orodjar; Luka Stober, Franc Junger in Franc Oevirk, odborniki.

(Vabilo) na občni zbor „Čitalnice in pevškega društva v Konjicah“, ki se vrši v sredo, dne 23. grudnia 1903 ob 7. uri zvečer v čitalniških prostorih. K mnogobrojni udeležbi vabi vljudno odbor.

(Občni zbor Slovenske čitalnice v Mariboru) se vrši v nedeljo dne 20. decembra 1903 ob 8. uri zvečer v prostorih Čitalnice. Na dnev nem redu je: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo odborovo. 3. Volitev novega odbora. 4. Slučajnosti.

Dijaška kuhinja v Celju.

Že teče 18. leto, kar se je ustanovila v Celju „Dijaška kuhinja“ v podporo marljive in revne dijaške mladine na celjskih gimnazijskih zavodih. Sto in sto dijakov je že uživalo njene dobrote; lepo število mož, ki sedaj delujejo v svojem poklicu za narod, vero in domovino, se hvalešno spominja dobrotnikov, ki so jih varovali za gimnazijskih ukov — lakote.

Število prehranjevanih slovenskih dijakov je rastle od leta do leta. Nikakor pa niso vselej pritekali v rastočem razmerju prispevki za ta zavod, ki je posvečen zgolj našemu najdražjemu zakladu, naši mladini! Preglejmo le n. p. denarno gibanje zadnjih treh društvenih let!

Leta 1901 je bilo vsak dan 42 kosil, 3294 K dohodkov primanjkljaja 31162 K; leta 1902 je bilo vsak dan 43 kosil, 3560 K dohodka, primanjkljaja 19299 K; leta 1903 je bilo vsak dan 50 kosil, 2702.62 K dohodka, primanjkljaja 1325.92 K.

Tekoče leto 1903/4 prehranjuje „Dijaška kuhinja“ vsak dan 52 dijakov in bo potrebovala nad 4000 K. Število prehranjevanih dijakov narasča, dohodki padajo in deficit se množi.

Ker odbor „Dijaške kuhinje“ na vsak način želi se izogniti neprimlikam, izvirajočim iz ras točih stroškov in padajočih dohodkov, ker se mu v srce smili vrevni in vedni učencev, ki ga glad ovira v napredku v šoli in mu podkopuje zdravje, — takih učencev je prav mnogo! — ker bi rad uslišal vsako utemeljeno prošnjo, obrača se odbor do Vašega blagorodja z najljudnejšo prošnjo, da blagovolite po svojih močeh podpirati „Dijaško kuhinjo“ z darovi in jej pridobivali novih naklonjencev. Prosimo vse mladino ljube, da se ob najrazličnejših prilikah spominjajo celjske „Dijaške kuhinje“ in da v zasebnih krogih ter javnih korporacijah vzbujajo zanimanje za prevažni zavod.

Odbor „Dijaške kuhinje“ zasleduje še drug smoter. Kakor je znano, se nabira zaklad za „Dijaški dom“. H ša in zemljišče je zanj kupljena, a kupnina še ni vsa poravnana. Dokler smo na dolgu, ne more odbor ustanoviti prepotrebnega „Dijaškega doma“, v katerem bi revni in vredni dijaki dobivali stan in hrano. Vendar pa se odbor letos bavi z vprašanjem, kako bi se moglo morda že drugo leto ponuditi omenjenemu številu dijakov stan in hrano. Pa težko bo leto namero izvršiti, ker bo notranja uprava stala nekaj denarja. Mogoče pa, da bo le, ako nam slovenski rodoljubi priskočijo s svojimi prispevki v prav bogatem številu na pomoč. Čimprej otvorimo „Dijaški dom“, temprej koristimo slovenski mladini in svojemu narodu. — Spominjajte se tedaj tudi „Dijaškega doma“!

Vsak prispevek, ki se naj pošilja „Dijaški kuhinji“ v Celju, nam je dobrodošel!

Za vsak dar izreka odbor „Dijaške kuhinje“ Vašemu blagorodju in vsem prijateljem podpore vrednega gimnazijskega dijaštva v imenu podpiranih dijakov s tem najtoplejšo zahvalo.

V CELJU, meseca decembra 1903.

Za odbor „Dijaške kuhinje“:

Dr. Josip Sernec
načelnik.

Fr. Lončar
blagajnik.

Druge slovenske novice.

(Slovenci, učite se od žensk, kako je zahtevati narodnih pravic). Posestnica T. dobi iz Rožeka nemški opomin, naj plača še nekaj dolžnega davka. V davkariji z vso odločnostjo zahteva, naj ji razložijo po slovensko, kaj naj plača. Nobeden uradnikov ne zna slovenski! Plačajte, ji velijo sevd v nemškem jeziku; saj poznate številke. Jaz hočem vedeti, kaj naj plačam, se odreže srčna ženska; jaz zahtevam, da mi v slovenskem jeziku poveste, kaj mi je plačati. Pa saj vi znate tudi nemški, reče davkarski uradnik. To vas prav nič ne briga, in če bi tudi laško znala: jaz hočem slovensko slišati, kaj naj plačam. Jaz ne bodem šla v Nemce učiti se nemščine; naj se tisti učé slovenskega jezika, ki hočejo tu med nami, Slovenci, služiti! — Nič ni pomagalo: žena je ostala pri svoji pravični zahtevi in iz druge pisarne so morali poklicati tolmača, ki je ženi povedal, kaj je dolžna plačati. Žena poravnava svoj dolg in reče: če še enkrat dobim nemški opomin, ga bodem privezala kravi na rog; naj se pa krava dogovori v nemškem jeziku ter plača dolg! Slovenci, bodimo vsi tako odločni in zahtevajmo vsi tako srčno svoje pravice, in kmalu se ne bodejo več upali z nami pometati.

(Lastnega očeta je hotel ustreliti.) Te dni je prišel v Pulj 34 letni v Izoli bivajoči Matej Barbač in je od svojega očeta, ki ima v Pulju kavarno in restavracijo, zahteval 500 K. Ker mu jih pa oče ni hotel dati, se je razjezil, potegnil revolver in ustrelil na očeta. Ko je ta začel bežati, je ustrelil še petkrat za njim. Po sreči ga ni nevarno zadel. Očeta so prepeljali v bolnico, sin pa se je sam izročil redarstvu.

(Italijansko maščevanje radi hrtsake zmage). Poročali smo, da so pri občinskih volitvah v Roču v Istri zmagali Hrvatje. Italijani so se na vsak način hoteli maščevati radi te zmage. Znosili so se zato nad župnikom, ki je tudi glasoval s Hrvati. Prošli terek so razbili vsa okna v župnišču in vrata. Zjutraj je ležalo pred župniščem cel voz kamenja. Župnik se je opravičeno bal, da ga ne pobijejo na mestu. Orožniki so aretirali devet dotičnih tolovajev in jih odvedli k sodišču.

(Pravoslavni pop Raničič), nastavljen v kaznilnici v Kopru, ki je svoj čas obdolžil slovenskega učiteljskega Šuca, da je oskrnil njegovo netjakinjo, valed česar je bil Šuc po nedolžnem nad dva meseca v preiskovalnem zaporu, je prošli teden stal pred tržaško poroto. Dokazalo se je, da je on sam storil zločin, katerega je hotel naprtiti Šucu. Pokazalo se je, da je bil pravi pobotnež, pred katerim ni bila varna nobena njegova služkinja. Sodišče ga je spoznalo krivim in obsojen je bil na sedem let težke ječe, poostrene s posti.

(Umrli) je v Kopru v Istri ravnatelj ondnega učiteljskega g. Ivan Markelj, rodom iz Sv. Vida pri Zatičini na Kranjskem, star 50 let.

(Trgovec z dekleti) Pretekli teden so pripeljali iz Aleksandrije v Trst nekega Milavca iz Logatca. Izročili so ga ljubljanskemu sodišču, ker se je dokazalo, da je izvalil kakih 10 deklet iz Ljubljane v Egipt in jih tamkaj prodal v zloglasne hiše.

(Zopet slovenska zmaga na Koroškem). Celovski „Kärntner Wochenblatt“ poroča, da so pri občinskih volitvah v Grebinju pri Velikovu slovenski kmetje vrgli iz občinskega odbora vse nemčurje in dobili občino v svoje roke. Le tako naprej in kmalu se bo na Koroškem pokazalo da so nas Nemci prezgodaj pokopavali!

(Istrski deželni glavar). Ker se je odpo vedal dr. Campitelli mestu istrskega deželnega glavarja, je na njegovo mesto imenovan dr. Ludovik Rizzi.

(Zanimiva borba) se je vršila prošli petek v telovadnici ljubljanskega Sokola. Boril se je znani atlet Hrvat Tomašič z Nemcem Brandet-terjem. Tomašič je dozdaj prvi rokoborec v Avstro-Ogrski in tudi sedaj je sijajno zmagal. Srebrna čaša, znak prvenstva, je tudi sedaj ostala Tomašiču. Občinstvo mu je burno ploskalo.

(Morilec Ravnik), ki je umoril gostilničarja v posestnika Žvana, je že drugič hotel pobegniti iz Gradiške. Prišel je že iz kaznilnice, a

predno je bil popolnoma na svobodi, so ga prijeli. Sedaj so ga vkovali v železje. Ravnik, dasi je sam priznal umor, je vložil prošnjo za revizijo porotne obravnave, kar mu pa se ne bo pomagalo.

Politični pregled.

(V gosposki zbornici) je predsednik knez Windischgrätz vložil na vlado naslednjo interpelacijo: „Gosposka zbornica je že opetovano in skoraj soglasno izražala svoje nazore glede skupne armade. Podpisani so torej prepričani, da je nerazrušna enotnost in skupnost naše slavne armade, katere vodstvo in notranja uprava je že od pamtiveka in po vstavi izključno pravo krone, brezpogojna potreba za obstanek in moč države. Poročila pa, ki dobajajo z Ogrskega o obravnavah glede armade, nas navdajajo z resno bojaznijo. Podpisani nočejo jemati pravic delegaciji, ki se v kratkem snide ter je pristojno mesto za skupna vprašanja, torej tudi za armadno vprašanje, vendar pa sodijo, da je njihova dolžnost, ako gosposka zbornica kot del zakonodajalnega zastopstva v državni polovici, ki toliko žrtvuje za vzdrževanje skupne armade, zahteva od vlade pojasnila glede prememb v armadi. Zato podpisani vprašajo, ali more in hoče gospod min. predsednik pojasniti one premembe v skupni armadi, katere je obljubil ogrski ministrski predsednik ogrski zbornici.“ To interpelacijo je podpisalo 65 članov vseh treh strank gosposke zbornice. Min. predsednik dr. pl. Körber je takoj odgovoril, da se vlada odločno upira vsem enostranskim premembam negotovim zakonov, ki se morejo premeniti le ustavnim putem, v sporazumu obeh državnih polovic. Kar se tiče armade, tudi v tem vprašanju vlada ni premenila prepričanja, da je skupno vodstvo in notranja uprava armade izključna pravica vladarjeva. Vnanja in notranja enotnost armade, njene podlage in tradicije se ne premene; armada ostane stara. Odločno pa mora zavrniti razdelitev armade, kar bi bilo hudodelstvo proti skupni državi. Nato se pa oglasi interpellant knez Windischgrätz ter naglašja, da je po njegovem in njegovih tovarišev mnenju vodstvo in organizacija armade izključna pravica vladarjeva.

(Delegacije) se začnejo danes. Predsednikom avstrijskih delegacij bo baje izvoljen marki Bacquechem. Vlada bo v tekočem letu zahtevala od delegacij le proračunski provizorij. Vprašanje je, ako se bodo delegacije zadovoljile s tako ozkim delokrogom, in s § 14. pri delegacijah vendar vlada ne bo hotela poskušati. Mnogi delegati hočejo na vsak način spraviti v razgovor tudi politično krizo. Vseled interpelacije v gosposki zbornici bodo ogrski opozicijski delegati najbrž prenesli obstrukcijo tudi v delegacije. Pred vsem posl. Ugron grozi že prvi dan z obstrukcijo.

(Srbija) Rusija, Avstro Ogrska in Nemčija so dale svojim poslanikom v Belgradu dopust na nedolgočasen čas. To se je storilo baje zato, da ne bo treba pri predstojnih dvornih zabavah priti poslanikom v dotiko z morilci kraljeve dvojice.

(Nemški cesar) je toliko ozdravel, da je prišel v soboto prvič iz Potsdama v Berlin ter prisostvoval zvečer gledališni predstavi.

(Nemčija in Amerika) Generalmajor Mac Arthur je izjavil, da pride med Združenimi državami in Nemčijo zaradi Južne Amerike gotovo do vojne. Vsenemška pohlepnost raste tudi med ameriški Nemci.

Književnost in umetnost.

(Ilustrovani narodni koledar) je ravnokar izšel v založbi Dragotina Hribarja v Celju. Razn navadne koledarske vsebine prinaša vsa važnejša pojasnila glede poštih in drugouradnih določb. Zabavni del obsega šest pesmic, štiri življenjepise, dve povesti in znanstveno črtico o severnem tečaju. Cena elegantno vezanemu koledarju je 1 K 50 v, broširanemu 1 K. Dobiva se pri Dragotinu Hribarju v Celju.

Izjava.

Obžalujem, da sem o g. Korošcu, šolskem vodju v Topolšici, raztrosila vesti, katere so popolnoma neresnične, in jih javno prekličem. Ob enem prosim, da g. Korošec od nadaljnjega sodnijskega postopanja zoper mene odstopi.

(478)

Marija Todl.

Zahvala.

Podpisano načelstvo „Hranilnice in posojilnice na Dobrni“ izreka tem potom svojo najtoplejšo zahvalo slavni „Zvezi slov. posojilnic v Celju“, posebej še pa revizorju g. Franju Joštu za pomoč in požrtvovalni trud pri snovanju in otvoritvi imenovane „Hranilnice in posojilnice na Dobrni“.

Dobrna pri Celju, dne 10. decembra 1903.
(484) 1 Martin Jamnikar, načelnik.

Razglas.

Razpiše se zniževalna dražba zgradbe novega gospodarskega poslopja pri župnišču pri Sv. Pankracu na Gornji Ponikvi.

Vse delo je proračunjeno na K 9.400.
Načrt, podrobni proračuni in stavbinski pogoji so na ogled pri županstvu Velika Pirešica kot načelnistvu cerkvenega konkurenčnega odbora.

Dražba se vrši dne 30. decembra 1903 popoldne ob 1 uri na licu mesta na Gornji Ponikvi. Položiti se mora pred dražbo 10% varščine.

Cerkveni konkurenčni odbor Velika Pirešica
dne 12. decembra 1903.

(479) 2-1

Načelnik: Jernej Štefančič.

Učenca za trgovino z mešanim blagom

14 let starega in močnega, sprejme

M. Kostajnshek

(481) 1

JURKLOŠTER.

V najem

(471) 3-3

se odda za nizko najemnino

majhna trgovina

v zvezi s krčmo in trafiko.

Kje, pove upravništvo „Domovine“.

Vabilo

glavni skupščini

„I. štajerskega skladišča za hmelj“

katere se bode vršila

v nedeljo, dne 20. decembra 1903

ob 3. uri popoldne

v gostilni gospe Hausenbichler

s sledečim dnevnim redom:

1. Sklep o poslovnem poročilu in odobrenje letnega računa ter določitev vrednosti zadržnega deleža v zinišlu § 7.

2. Določitev v okviru pravic, kako se naj porabi dobiček ali kako se naj pokrije izguba.

3. Odobrenje po nadzorstvu dovoljene nagrade načelnstvu za njegovo delovanje.

ŽALEC, dne 12. grūdna 1903.

(480) 1

NAČELNIŠTVO.

PRODA SE

lepo posestvo pod jako ugodnimi pogoji takoj popolnoma ali pa deloma.

Posestvo obstoji iz vinograda z novim nasadom in južno lego, nekaj gozda, travnika in lepega mladega sadovnjaka; skupaj meri celo zemljišče 5 (pet) oralov ali plugov. Z novozidanimi poslopji: gospodarska hiša, vinčarija, preša in hlevi za živino. Vse v najboljšem stanu in zavarovano.

Posestvo je od farne cerkve Sv. Tomaža v Slov. goricah oddaljeno samo četrt ure; leži pa tik glavne ceste, vodeče v Ormož, z lahkim privozom.

Vse natančnejše se izve pri upravništvu „Domovine“.

(475) 2-2

Kava in čaj

iz prve roke, t. j. neposredno od sadilca kave in čaja,

torej s popolnim jamstvom za pristno in nepokvarjeno kavo in čaj.

NAJNIŽJE CENE.

Najino dosti čez 100.000 oralov veliko posestvo se obdeluje najracionalnejše. Najine vrste kave in čaja so jako aromatične in izdatne.

Kava: Javaflor, najfinejša, 4%, kg gld. 6.65, fina, 4%, kg gld. 5.90. Java-brasil-mešanica 4%, kg gld. 5.40. — Pošilja se carine prosto na vsako pošto proti povzetju.

(483) 12-3

Cenik zastoj in poštne prosto.

Turk & drug

veleposestnika na Javi, prodajalca kave in čaja v lastni režiiji

— v Trstu —

Via dell'acquedotto 62.

Kdor drsat se hoče
naj pride na led

poprej pa drsalke

vsak mora imet

in take po ceni najnižji

prodaja

Trgovina z železnino „Merkur“
Peter Majdič, Celje.

Tomažovo žlindro

najboljše gnojilo za travnike in vinograde

bogato
zalogo

slamoreznice

in drugih
poljedelskih strojev
priporoča